

Geannoteerde Agenda Raad Buitenlandse Zaken 22 juli 2024

Op 22 juli a.s. vindt de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) plaats in Brussel. Op de agenda staan de Russische agressie tegen Oekraïne en de situatie in het Midden-Oosten. Onder *Current Affairs* staat digitale diplomatie geagendeerd. Tijdens de lunch spreekt de Raad met de voorzitter van de European Investment Bank (EIB). De minister van Buitenlandse Zaken is voornemens deel te nemen aan deze Raad.

Russische agressie tegen Oekraïne

De Raad zal spreken over de voortdurende Russische agressie tegen Oekraïne en de verschillende sporen van EU-steun. De Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken, Dmytro Kuleba, is uitgenodigd om via videoverbinding deel te nemen aan het eerste deel van dit agendapunt. Naar verwachting zal worden stilgestaan bij de schokkende Russische aanvallen op 8 juli jl. in Oekraïne, waarbij onder andere het kinderziekenhuis Okhmaydyt is geraakt. Verder zal worden gesproken over de urgente voortzetting van militaire steun, onder meer via het *Ukraine Assistance Fund* onder de Europese Vredesfaciliteit, het gebruik van de opbrengsten van Russische Centrale Banktegoeden voor steun aan Oekraïne en de inzet om brede internationale steun te bestendigen na de Vredesconferentie die op 15 en 16 juni jl. in Zwitserland plaatsvond.

De inzet van het kabinet blijft onverminderd gericht op het verlenen van zoveel mogelijk steun aan Oekraïne en het vergroten van de druk op Rusland om de agressie te beëindigen. Het kabinet blijft inzetten op verdere uitbreiding van sancties, inclusief maatregelen om sanctieomzeiling tegen te gaan. In lijn met de moties Krul c.s.¹, Brekelmans c.s.², Dobbe c.s.³ en Van der Lee c.s.⁴ is het kabinet ambitieus ten aanzien van het verkennen van mogelijkheden voor rechtmatig gebruik van de (rente-inkomsten van) geïmmobiliseerde Russische Centrale Banktegoeden. Hierbij is het van belang dat de gelden terechtkomen waar de Oekraïense noden het hoogst zijn. Dit kan militaire steun zijn, maar ook financiële of steun voor de wederopbouw of compensatie van schade.

In lijn met de onverminderde Nederlandse inzet op punt zeven van Zelensky's Vredesplan, 'Restoring Justice for Ukraine', kan gemeld worden dat op 9 en 10 juni jl. de eerste consultaties zijn gehouden over de inrichting van een claimscommissie. Dit is een tweede stap op weg naar een volledig compensatiemechanisme, waarvoor Nederland gastlandschap heeft aangeboden, onder de gebruikelijke voorwaarden.

Midden-Oosten

De Raad zal spreken over de situatie in het Midden-Oosten. Naar verwachting zal worden gesproken over de mogelijkheden van additionele steun voor de Palestijnse Autoriteit, in lijn met de laatste Europese Raadsconclusies.⁵ Daarnaast zal de Hoge Vertegenwoordiger (HV) een update geven over diplomatieke contacten met Arabische partners en over de voortgang op de voorbereidingen van de EU-Israël Associatieraad. Verder zal de HV spreken over de voortgang omtrent de re-activatie van de *European Union Border Assistance Mission to the Rafah crossing point* (EUBAM Rafah). Tot slot zal de Raad spreken over de situatie aan de Israëlisch-Libanese grens. In het kader hiervan zal ook de beoogde EU-steun aan de *Libanees Armed Forces* (LAF) aan bod komen.

Nederland blijft oproepen tot implementatie van resolutie 2735 van de VN-veiligheidsraad (VNVR), die moet leiden tot een onmiddellijk staakt-het-vuren, het vrijlaten van de Israëlische gegijzelden, een drastische toename van humanitaire hulp, en een duurzaam bestand. Het kabinet acht steun aan de Palestijnse Autoriteit van groot belang gezien de fragiele financiële situatie, alsmede voor de stabiliteit op de Westelijke Jordaanoever. Het kabinet veroordeelt het Israëlische besluit vijf illegale *outposts* te legaliseren, en het uitroepen van delen bezet gebied als 'state land'. Verdere instabiliteit op de Westelijke Jordaanoever moet worden voorkomen. Nederland blijft bij alle relevante stakeholders aandringen op heropening van de grensovergang bij Rafah voor humanitaire doeleinden en is voorstander van het onderzoeken naar de mogelijkheden die EUBAM

¹ Kamerstuk 21 501-20, nr. 1959.

² Kamerstuk 36 410 V, nr. 65.

³ Kamerstuk 21 501-20, nr. 2034.

⁴ Kamerstuk 36 045 nr. 142.

⁵ Via website Commissie: <https://www.consilium.europa.eu/media/pinfmj1i/euco-conclusions-27062024-nl.pdf>

Rafah hierbij kan vervullen. Nederland steunt de oproep van de EU tot een diplomatieke oplossing, gericht op de volledige naleving van VNVR-resolutie 1701, en de Franse en Amerikaanse inspanningen hiertoe. Nederland ziet het belang van steun aan de LAF voor de stabiliteit van Libanon en de regio.

Lunch Europese Investeringsbank

De president van de EIB, Nadia Calviño, zal deelnemen aan de lunch. Tijdens de lunch zal gesproken worden over de activiteiten van de EIB in het Midden Oosten en Oekraïne.

Voor het kabinet is het van belang dat de activiteiten van de *EIB Global* aansluiten bij de geopolitieke doelstellingen van de EU. Daarnaast moeten investeringen van de EIB complementair zijn aan de inzet van andere internationale financiële instellingen. De EU levert via de EIB een belangrijke bijdrage aan steun aan Oekraïne en de Zuidelijke Nabuurschapsregio, waaronder het Midden-Oosten. Het kabinet steunt het werk van de EIB in Oekraïne.

Digitale diplomatie

De Raad zal spreken over digitale diplomatie. De HV zal naar verwachting terugkoppelen over de voortgang van de EU-inzet op digitale diplomatie. De EU en haar lidstaten hebben de afgelopen periode de samenwerking met partners wereldwijd op thema's als veilige en open connectiviteit, cyberveiligheid, datastromen en een mensenrechten-gebaseerde digitale transformatie geïntensiveerd. EU interne wetgeving, zoals de *Data Act*, de *Digital Services Act*, de *Digital Markets Act* en de *Artificial Intelligence Act*, kan zo een mondiale standaard vormen voor digitaal beleid. Naar verwachting zal de Raad spreken over het blijvend versterken van de coördinatie tussen de EU en haar lidstaten, zowel door intern en extern beleid samen te brengen, als ook door technische en diplomatieke expertise te bundelen.

Nederland speelt een voortrekkersrol op het gebied van digitale diplomatie, door actief te zijn op resoluties in de Algemene Vergadering van de VN en de VN Mensenrechtenraad, de (coördinatie van) civiele cyber-steun aan Oekraïne middels het *Tallinn Mechanisme*, het voorzitterschap van de *Freedom Online Coalition* in 2024, gezamenlijke outreach over het multi-stakeholder model van internet governance en coördinatie via het multi-stakeholder-platform *Digital for Development Hub*. Nederland is voorstander van het structureel verbeteren van de coördinatie tussen de EU en haar lidstaten en ziet daarvoor graag voorstellen tegemoet van de huidige EU-voorzitter, de Commissie en de Europese Dienst voor Extern Optreden. In Nederland zet het kabinet zich in voor verbeterde samenwerking tussen de ministeries van Buitenlandse Zaken en vakdepartementen.